

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента

Грінченко Алли Миколаївни

на кваліфікаційну наукову працю

ЛІУ МІНГ

«ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК МУЗИЧНО-ІНТОНАЦІЙНОГО МОВЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ФОРТЕПІАННОЇ ПІДГОТОВКИ»,

представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Актуальність теми дисертаційного дослідження Ліу Мінг зумовлена сучасною тенденцією в мистецькій освіті до оволодіння професійними компетентностями, індивідуального розвитку кожного спеціаліста, його унікальної траєкторії становлення та удосконалення. Музичне мистецтво є впливовим засобом розвитку чуттєво-емоційної сфери людини, що сприймається слухом через розгортання інтонаційного смислу музики, рефлексується інтелектуально-емоційною сферою особи, що зумовлює необхідність формування у майбутніх спеціалістів інтонаційної культури в процесі музично-інструментальної підготовки. Важливо, що успішність майбутнього вчителя музичного мистецтва виявляється на практиці через комплекс професійних навичок до яких відносяться навички музично-інтонаційного мовлення, без яких виконання будь-якого музичного твору не є можливим.

Актуальність дослідження Ліу Мінг також доведена наявною низкою суперечностей, а саме: між необхідністю майстерного володіння слухо-фізіологічними контрольованими діями виконавця фортепіанних творів під час їх концертного відтворення та недостатньо усвідомленими діями піаніста у процесі набуття відповідних навичок у підготовчому процесі; бажаним обсягом навичок музично-інтонаційного мовлення різноспрямованого змісту та мірою усвідомлення їх теоретичного засвоєння перед практичним застосуванням; професійним значенням опанування навичками музично-слухового самоконтролю над художньо-емоційним результатом виконуваних фортепіанних творів і недостатньою мірою набутого досвіду застосування різними навичками музично-інтонаційного мовлення.

Тема дисертаційного дослідження Ліу Мінг входить до наукової теми «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми» (реєстраційний номер 0120U002017)ю. Її затверджено вченою радою Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Дисертаційне дослідження презентує вивчення та аналіз змістових елементів контентного комплексу професійних навичок музично-інтонаційного мовлення, виявлення складових різних дуальних структур досліджуваного поняття у контексті методики фортепіанної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Серед значущих положень наукового дослідження Ліу Мінг можна відзначити цілісне визначення поняття «музично-інтонаційне мовлення», а саме, як інтегровану якість розгортання музичної думки, яка розкривається у стилістичній єдності всіх музичних характеристик, різноманітних співставленнях морфологічних, синтаксичних та лексичних елементів для виконавського відтворення музичних творів у практиці роботи майбутнього вчителя музичного мистецтва із будь-якою слухацькою аудиторією; а також представлено зміст навичок музично-інтонаційного мовлення майбутнього учителя музичного мистецтва.

Привертає увагу побудова структури навичок музично-інтонаційного мовлення майбутніх учителів музичного мистецтва, яка відповідає системності та інтегрованості досліджуваної фахової якості і представлена як контентний комплекс трьох компонентів: емоційно-мотиваційний індивідуально-музичний, методико-технологічний, творчо-виконавський. Автор також характеризує навички музично-інтонаційного мовлення серед яких: навичка позитивної реакції на будь-яку складову цікавої інтонації; навичка чуттєво-емоційної реакції на музично-інтонаційний мовленнєвий прояв; навичка стилевідповідного емотивного відгуку на музично-інтонаційний мовленнєвий прояв; навичка застосування художньо-образної та тематично-виразної цілісності; навичка фіксації зразків музично-інтонаційних форм та навичка застосування технологічно-усвідомлених понять та методичних прийомів музично-інтонаційного мовлення; навичка самостійного включення в розробку музично-інтонаційного мовленнєвого рішення й навичка слухового сприйняття та засвоєння музично-інтонаційних напрацювань видатних творців та виконавців фортепіанної музики.

Безперечно науковою новизною відзначається інноваційна методика, створена на основі розроблених та експериментально перевірених проектних педагогічних умов: педагогічне керування процесом формування музично-інтонаційного мовлення; спонукання мотивації до музично-виконавської діяльності; активізація музично-слухового сприйняття різнобарвної інтонації (безсловесної та мовної); спонукання до набуття теоретичного та практичного досвіду розуміння й усвідомлення сутності музично-слухової інтонації.

Наукова значущість також підкреслюється методами, що поетапно

запроваджувалися і забезпечили результативність формувального експерименту, саме: метод спостереження за звуковим оточенням, літературне декламування, виразно-мовне інтонування, імпровізація, гра в різних регістрах, тональностях фрагментів фортепіанних творів, методи наочно-слухового включення, зіставлення образів (за контрастами), лексичної цілісності музично-слухових образів, вибудованих в звуках кожного твору, занурення в сферу музичної семантики, аналіз інтонаційних елементів музичного твору, добір ритмічних різних формул (типових для стилю, жанру), застосування типових інтонаційних форм стійкого змісту, аналіз елементів композиторського задуму.

На підставі аналізу тексту дисертації Ліу Мінг «Формування навичок музично-інтонаційного мовлення у майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фортепіанної підготовки», отриманих результатів дослідження та висновків можемо констатувати обґрунтованість наукових положень оскільки вони спираються на низку конкретно-наукових підходів як своєрідне парадигмальне коло: емоційно- рефлексивний, музикознавчий, особистісно-креативний, індивідуальний психолого-педагогічний та полі-діяльнісний; та розроблених на їх основі комплекс принципів положень: когнітивно-емоційної єдності, стильової адекватності, музично- слухової активності, знаннево- організаційний та інтегративний, індивідуально-презентативний.

Не викликає сумніву практична значущість дисертаційного дослідження Ліу Мінг, зокрема, розроблена організаційно-методична модель методики формування навичок музично-інтонаційного мовлення майбутніх учителів музичного мистецтва спрямована на підвищення ефективності їх фортепіанної підготовки, переходу до активної самостійної позиції творчого спеціаліста.

Оцінюючи зміст та структуру дисертації, констатуємо, що науковий апарат сформульовано кваліфіковано; поставлені завдання реалізуються поетапно і висвітлюються у змісті трьох розділів дисертації (теоретичному, методологічному, експериментальному). Про достатню повноту викладу основних результатів дисертації Ліу Мінг свідчить висвітлені основні положення кваліфікаційної наукової праці в низці публікацій, зокрема в 6 публікаціях автора, з яких 1 – у співавторстві. Із них: 3 – у фахових виданнях України, 3 – апробаційного характеру (1 - зарубіжна). Статті написані українською й англійською мовами. На підставі зазначеного можемо стверджувати, що дисертація повністю відповідає спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Дискусійні положення та зауваги до змісту дисертації:

1. Робота не позбавлена мовних та технічних огріхів, зокрема щодо

оформлення літературних джерел. Але це не знижує загальної позитивної оцінки основного змісту та практичної значущості дисертаційного дослідження.

2. У дисертаційному дослідженні на етапі експериментальної перевірки авторської методики надані завдання (IV блок). Бажано конкретизувати їх практичну реалізацію за рахунок розширення музичного репертуару.

Зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і не впливають на позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

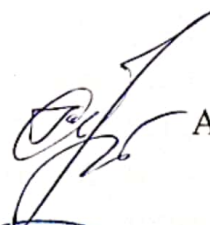
Висновок про відповідність кваліфікаційної наукової праці чинним вимогам.

Дисертація Ліу Мінг «Формування навичок музично-інтонаційного мовлення у майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фортепіанної підготовки» представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) є актуальним, оригінальним і завершеним дослідженням, в якому виконано поставлені наукові завдання та представлено науково обґрунтовані результати. Ліу Мінг продемонстрував володіння методологією наукової діяльності та спроможність продукувати результати дослідження в освітній процес вищих навчальних закладів.

Рецензована кваліфікаційна наукова праця відповідає чинним вимогам п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а його автор, Ліу Мінг, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:

Кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри музично-інструментальної підготовки
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Алла ГРІНЧЕНКО

